

August 2021

VACCINATION: BIBLICAL-THEOLOGICAL REFLECTION

OČKOVANIE: BIBLICKO-TEOLOGICKÁ REFLEXIA

Jiří Moskala, ThD, PhD

Dekan teologického seminára Cirkvi adventistov siedmeho dňa,

Andrews University, Berrien Springs, Michigan, USA

Profesor starozákonnej exegézy a teológie

Slovo očkovanie sa v Biblii nevyskytuje, podobne ako sa nevyskytujú iné dôležité zdravotnícke termíny, ako sú vitamíny, transfúzia, vysoký krvný tlak, transplantácia ľadvín, injekcie, tabletky, sacharidy, biopsia, telesná teplota, krvné zrazeniny, cukrovka atď. Biblickí pisatelia nepoužívajú výrazy ako preventívna medicína, psychosomatická súvislosť, kardio-vaskulárne cvičenie, nefajčite, dýchajte čerstvý vzduch, pite 6-8 pohárov vody každý deň, umyte si ruky pred každým jedlom, čistite si zuby, pravidelne raňajkujte, nepite alkohol, alebo spite dostatočný počet hodín (7-9). Takto by sa dalo vytvoriť dlhý zoznam osvedčených praktík, ktoré Písmo verbálne nerieši.

Podobne neexistuje žiadny biblický príkaz „Nechajte sa očkovať,“ alebo „Nedajte sa očkovať,“ a preto je potrebné zdôvodniť, či byť, alebo nebyť očkovaný. Biblické učenie nám môže napomôcť čeliť nesprávnym informáciám, či dokonca dezinformáciám o zdravotných záležitostiach, aj napriek tomu, že nie je odbornou lekárskou publikáciou, ale Písmo sväté predstavuje dôležité zdravotné zásady (princípy), ktoré sú základom pre takéto úvahy, sú veľmi prospešné a potrebujú byť uplatňované do nášho každodenného života. Všeobecné pravidlo je jasné: To čo je v súlade s biblickými zdravotnými zásadami a neodporuje im, je prípustné (dovolené). Je teda možné prehlásiť, že je možné odporučiť, či dokonca až vyžadovať ich, keď je potrebné uchovať zdravie alebo život.

Povolené sú činnosti, ktoré sú v súlade s Božím zjavením, hoci nie sú priamo zmienené v Biblii (ako mať napr. sobotnú školu, ale agapé v sobotu; sláviť Večeru Pánovu raz za tri mesiace; stavať školy, univerzity, knižnice, nemocnice a sanatóriá; vytvárať cirkevnú štruktúru pomocou združení, únií, divízií a generálnej konferencie). Inak povedané, zakázané je to, čo je (1) v priamom rozpore s výslovným Božím príkazom, a (2) v protiklade so všeobecnými princípmi života vyjadrenými v Božom Slove.

Tieto dva princípy sú jasne v súlade s prvými dvomi prikázaniami, ktoré dal Boh v rajskej záhrade Adamovi. „Potom Hospodin Boh prikázal človeku: Zo všetkých stromov záhrady smieš jesť, ale zo stromu poznania dobra a zla nesmieš jesť, lebo v deň, kedy budeš z neho jesť, istotne zomrieš“ (Gn 2,16). Dobré si všimnite, že Hospodin najskôr poskytol slobodu vytvorením bezpečného priestoru pre život a rast ľudí (všeobecné pravidlo), a potom stanovil jasné hranice: nemôžete jesť zo „stromu poznania dobra a zla“ (konkrétny príkaz). Nebolo potrebné vymenovať, čo všetko bolo povolené (že mohli jesť z jablák, pomarančov, fig, hrušiek, banánov, broskýň, čerešní, marhúl a granátových jablák),

pretože to bolo zahrnuté vo všeobecnom vyjadrení: „Zo všetkých stromov záhrady môžeš jesť.“ Avšak, konkrétny zákaz musel byť vyjadrený jasným spôsobom. To isté platí a musí byť aplikované na očkovanie: čo nie je zakázané, je prijateľné, pokiaľ je to v súlade so zjavenými zásadami zdravia, ktoré dal Boh.

Okrem toho, dôležitosť očkovania z biblicko-teologického hľadiska môže byť demonštrovaná z rôznych uhlov. Uvažuj na modlitbe nad nasledujúcimi princípmi:

1. Len Hospodin je liečiteľom, pravým lekárom, ktorý uzdravuje všetky naše choroby (5M 7,15; 28,60; Ž 103,3; Lk 4,40; 6,18; 7,21). V knihe Exodus 15,26, Boh zaslúbil Izraelu, že ak budú Izraeliti dodržiavať jeho príkazy, žiadna z chorôb (ani mor), ktoré poslal na Egypt, ich nepostihne. Podobne bude chrániť svoj ľud počas posledných siedmich rán, lebo ako ochránil Izrael pred Egyptskými ranami, tak môže ochrániť pred chorobami a slabosťami. On je Zdrojom a Darcom života svojich detí; On dáva život hojne (J 11,25; 14,6). Medicína a rôzne liečivá môžu byť užitočné, ale iba Pán zachováva a obnovuje zdravie.
2. Boh stvoril ľudí k svojmu obrazu (Gn 1,27), ako inteligentné bytosti, ktoré používajú svoju myseľ na uvažovanie a získavanie znalostí a rozlišovanie toho, čo je správne, dobré a užitočné. Ľudia však potrebujú uplatňovať zdravý rozum na životné problémy. Sme racionálne bytosti, a náš Stvoriteľ nám dáva schopnosť myslieť a poznať, čo je pre naše zdravie najlepšie. Náš Pán chce, aby sme sa starali o seba zodpovedne a žili zodpovedne, pretože sa budeme za to, ako sme žili, zodpovedať Jemu. Pavol jasne hovorí: „A neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatríte sebe? Boli ste draho vykúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele“ (1 Kor 6,19-20; por. 1Kor 3,16,17; 2Kor 5,10). Naše duchovné zdravie je úzko spojené s našou fyzickou, mentálnou, emocionálnou a sociálnou pohodou. Človek nepotrebuje mať priamy príkaz „takto hovorí Pán“, aby vedel, čo má alebo nemá robiť, lebo dôsledky a benefity mnohých našich rozhodnutí a činov sú zjavné. Všetko čo robíme, by malo vychádzať z biblických zásad. Vakcinácia je ľudský produkt, ale je dôsledkom Božej schopnosti danej ľuďom, premýšľať a tvoriť. Boh dáva múdrosť pre výskum a vynálezy (Da 12,4). Vytvoril úžasný, zložitý imunitný systém ako obranu; je to základ na ktorom fungujú vakcíny a očkovanie (Ž 139,14).
3. Nedá sa očakávať, že Hospodin bude konať v náš prospech, keď budeme prehliadať základné životné zásady a budeme nedbalí, zaujatí, alebo leniví v ich uplatňovaní. Nestačí sa modliť za poznanie, ale je potrebné usilovne študovať; nestačí požiadať Boha, aby sa postaral o dobrú úrodu a potom nemať vôľu obrábať pole a usilovne pracovať na pestovaní plodín. Rovnako by bolo opovážlivé a arogantné z našej strany prosiť Boha, aby nám poskytol dobré zdravie, popritom zanedbávať zásady zdravia a prejavovať neochotu študovať a aplikovať výsledky modernej medicíny, ktoré umožnil objaviť, aby pomohol trpiacemu ľudstvu. Je preto potrebné pracovať pod Božím vedením a požehnaním: „Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú stavitelia; ak Hospodin nestráži mesto, márne bdie strážnik“ (Ž 139,1).
4. Boh nás chce udržať v zdraví, aby sme boli v čo najlepšej forme a kondícii (3J 1,2), nielen aby sme dlho žili, ale, aby sme mohli slúžiť druhým a byť užitoční tak dlho, ako to len bude možné. Prečo by sme mali zomrieť predčasne len preto, že sme zanedbali dostupné liečivá, ktoré ochraňujú a predlžujú naše životy a umožňujú nám, aby sme boli požehnaním pre ostatných?

5. Boh prikazuje, aby sme chránili život a starali sa o zdravie našich blížnych (Lv 19,18; Ez 34,4.16). Očkovanie je nesebecký čin, lebo človek myslí na blaho a ochranu ostatných. A hoci v dlhodobom výskume a jeho účinkoch existujú aj určité neznáme skutočnosti, výhody očkovania prevyšujú jeho potenciálne problémy. Zaočkovať sa je prejavom láskavosti, lebo očkovanie pomáha chrániť ostatných pred vážnym ochorením, či dokonca smrťou, a buduje kolektívnu imunitu a imunitu spoločenstva.
6. Modlitba za uzdravenie a vitalitu nevylučuje používanie rôznych liečivých prostriedkov, operácií, liekov, alebo očkovaní. Znalosť toho, ako a kedy ich aplikovať, závisí od životných situácií. V mysli sa mi vynára niekoľko príkladov z Písma. Hospodin pokojne mohol zázračne a okamžite uzdraviť umierajúceho kráľa Chizkijáša svojou mocou, namiesto toho sa ho rozhodol uzdraviť figovým obkladom (2 Kráľ 20,5-7; Iz 38,21). Boh mu zasľúbil uzdravenie, a predsa bolo potrebné na ranu aplikovať obklad z fig. Podobne mohol Ježiš svojim slovom uzdraviť nevidomého, a predsa pre tento účel použil blato zmiešané so svojim slinami. Nevidomý tiež musel ísť a umyť si oči v rybníku Siloe, aby získal zrak (J 9,1.6-7). Takto sa učíme, ako spolupracovať s Bohom. A spomeňme si na Mojžiša, ktorý uzdravil horké vody tým, že do nich hodil kus dreva (Ex 15,23-25). Úzku spoluprácu medzi Bohom a ľuďmi je možné vidieť v situácii „vražedného jedla“ do ktorého Elizeus nasypal múky, aby sa stalo jedlým (2Kráľ 4,38-41), rovnako ako v prípade Námana, ktorý musel ísť a sedemkrát sa umyť v rieke Jordán, aby bol uzdravený zo svojho malomocenstva (2Kráľ 5,10-14). Vo všetkých týchto prípadoch mohol Hospodin vykonať zázraky uzdravenia na základe modlitby, ale rozhodol sa poskytnúť ľuďom lekciu úzkej spolupráce medzi Bohom a ľuďmi použitím dostupných liečebných prostriedkov. Vakcíny sú rovnako nástrojom na zachovanie zdravia a zastavenia šírenia choroby. Ellen White prehlásila: „Vieru nepopierame, ak použijeme uvážlivo zdravotné prostriedky nápravy“ (Manuscript 31, 1911, publikovaný v 2SM 346).
7. Prevencia je vždy dôležitejšia ako momentálne uzdravenie. Vyhnúť sa chorobe je biblickou povinnosťou (J 10,10; 1Kor 6,20; 3J 2), lebo svojho Stvoriteľa máme oslavovať svojimi bytosťami. Zostať v bezpečí a chrániť rodinu a komunitu by malo byť našou motiváciou. Zdravie nie je primárne o očkovaní, ale o vytvorení a rozvíjaní vyváženého životného štýlu, ktorého výsledkom je život v dobrej kondícii, aby sme slúžili Bohu a ostatným čo najefektívnejšie a čo najdlhšie. Ellen Whiteová nabáda: „Učte ľudí správnym návykom a zdravým praktikám, pamätajúc na to, že jeden gram prevencie je dôležitejší ako kilo liekov. Prednášky a štúdie v tomto smere majú najvyššiu hodnotu“ (Dopis 17a, 1893, publikovaný v 2SM 280). Očkovanie je o prevencii šírenia vírusu v nás a skrze nás na ostatných, čo môže byť smrteľné. Na očkovaní nie je nič magického; musí byť podporené racionálnymi rozhodnutiami v živote. Pred očkovaním je dôležité pestovať svoj modlitebný život, zdravý životný štýl, vydávanie svedectva a dôverovať Bohu, ale tieto aktivity poukazujú smerom k očkovaniu, keď je potrebné, je k dispozícii a je ho potrebné aplikovať podľa našich najlepších vedomostí a zdravotného stavu.
8. Lekárska veda a viera úzko spolupracujú a musia byť aplikované ruka v ruke. Navzájom sa dopĺňajú. Kreativita a dôvtipnosť sú Božím darom. Dôkaz vedy je v tomto prípade jasný, vakcíny zachraňujú život a vedľajšie účinky sú menej závažné a krátkodobé. Pozitíva jasne prevažujú na negatívami a zdravotnými rizikami. Ellen White prehlasuje: „Boh je pôvodcom vedy. Vedecký výskum otvára pre myseľ obrovské množstvo myšlienok a informácií, čo nám umožňuje vidieť Boha v Jeho stvorených dielach. Nevedomosť sa možno pokúsi podporovať skepsu apelovaním na vedu; ale miesto toho, aby sa potvrdzovala skepsa, skutočná veda prispieva novými dôkazmi o Božej múdrosti a moci. Správne chápanie je, že veda a písané slovo sú zajedno, jedno

osvecuje druhé. Obe nás spoločne vedú k Bohu tým, že nás učia niečomu z tých múdrych a blahodarných zákonov, skrze ktoré On sám pôsobí.

Je hrubým zneužitím Písma tvrdiť, že očkovaním proti Covidu-19 získate znamenie šelmy a že sa zmení vaša DNA (dezinformácia spojená so zámenou s mRNA, ktorá je základom očkovania proti koronavírusu a SARS). Rôzne konšpiračné teórie strašidelným spôsobom zneužívajú biblické texty, aby vytvorili strach a závislosť na falošných „učiteľoch.“ Biblickí proroci nehovoria proti vakcinácii. Dovoľte mi, aby som to povedal jasným spôsobom: očkovanie nemá nič spoločné so znamením šelmy alebo s falošným babylonským učením z nasledujúcich dôvodov:

- a) Znamenie šelmy je falošný náboženský systém, ktorý sa stavia proti Bohu, jeho ľudu a jeho zákonu.
- b) Znamenie šelmy je o skreslení láskavého Božieho charakteru prijatím nebiblického učenia o svätosti nedele a nesmrteľnosti duše, vrátane večného mučenia v pekle.
- c) Znamenie šelmy je o falošnej bohoslužbe (uctievaní) pomocou jedovatého babylonského učenia.

Pečať Božia, na druhej strane, znamená zažiť skúsenosť skutočného odpočinku v Ježišovi Kristovi v plnosti zachovaním a prežívaním biblickej soboty ako znamenia stvorenia a vykúpenia, a vyjadrenie vernosti komplexnému biblickému učeniu, ktoré sa zameriava na Trojjedinosť Boha. Božia pečať spočíva v tom, že Boha milujeme a ctíme a vzdávame Mu slávu ako nášmu Stvoriteľovi a Spasiteľovi. Ide o obnovu veriacich, aby odrážali Boží obraz vo svojom charaktere a životnom štýle. To zjednocuje a obnovuje náš fyzický, emocionálny, mentálny, duchovný a sociálny život z Božej milosti, prostredníctvom Jeho Slova a moci Ducha Svätého.

Naše biblicko-teologické úvahy sú podporované a potvrdzované praxou Ellen Whiteovej, pretože ona sama bola očkovaná a povzbudzovala k tomu ostatných z dvoch dôvodov: 1. osobná zdravotná prosperita nám umožňuje účinne slúžiť iným. 2. neprenášať choroby a nekontaminovať druhých. Je pravdou, že Ellen Whiteová nenapísala nič o očkovaní, ani jedno vyjadrenie. Vieme však, že povzbudzovala ostatných, aby sa očkovali proti kiahňam, a sama to absolvovala podľa očitého svedka D. E. Robinson, jednej zo sekretárok E. G. Whiteovej, ako to zaznamenala v druhom zväzku Vybraných posolstiev: Ellen White „bola zaočkovaná a naliehala na tých spolupracovníkov, s ktorými sa stretávala, aby sa zaočkovali tiež“ (2 SM 303). Bola si vedomá toho, že to ochráni ju aj ostatných: „Tiež rozpoznala nebezpečenstvo v tom, že tí, ktorí tak neurobia, sami vystavia nebezpečenstvu iných.“ (2SM 303). Ellen White radila múdrym spôsobom: „Tí, ktorí hľadajú uzdravenie na modlitbe, by nemali zanedbávať možnosť využitia liečebných prostriedkov, ktoré majú naporúdzi. Nie je popretím viery používať také prostriedky, ktoré Boh poskytol, pre zmiernenie bolesti a napomôcť tak prírode v jej diele obnovy. Nie je to popretie viery pri takejto spolupráci s Bohom, a k dosiahnutiu takého stavu, ktorý je pre uzdravenie najpriaznivejší. Boh nám dal silu, aby sme získali poznanie ohľadom zákonov života. Toto poznávanie máme na dosah aby sme ho využívali. Mali by sme využiť všetky prostriedky k opätovnému získaniu zdravia, využiť všetky možné výhody a pracovať v súlade s prírodnými zákonmi. Keď sme sa pomodlili za uzdravenie chorých, o to viac môžeme pracovať s väčšou energiou, ďakujúc Bohu, že máme výsadu spolupráce s Ním, a prosiac ho za Jeho požehnanie prostriedkov, ktoré nám On poskytol“ (MH 231-232).

Záver

Vyššie uvedené biblicko-teologické princípy je potrebné starostlivo preštudovať. Veriaci by mali rozoznať výhody týchto zásad a zistiť, ako im pomáhajú pestovať vyvážený, zdravý životný štýl, ako aj

prijímať očkovanie. Vakcíny môžu zachrániť život zastavením šírenia choroby, ale ak človek čaká príliš dlho, môže byť príliš neskoro. Ich použitie predchádza vážnym komplikáciám plynúcim z ochorenia. Mali by sme sa modliť a premyslene uplatňovať to, čo nám dáva Boh k dispozícii, aby sme zachránili život a tiež ochránili druhých pred ujmu.

Nenašli sme žiaden biblický príkaz, ani predpisy, ktoré by zastavovali či zakazovali očkovanie ľudí. Na základe biblického materiálu je možné naopak takúto prax dôrazne odporučiť ľuďom, ktorí nemajú žiadne špecifické zdravotné predispozície (ktoré by ich v tomto obmedzovali – pozn. prekl.), a to po konzultácii s ich poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Keďže naše telá nie sú našim majetkom, zodpovedáme sa Bohu za to, ako sme sa o ne starali, a ak Boh bude vyžadovať vysvetlenie o našej láske k blížnemu, tak starostlivosť o vlastné zdravie a zdravie blížneho je nutnosť. Pavol dôrazne požaduje, že „či jete, alebo pijete, alebo čokoľvek robíte, všetko robíte na slávu Božiu“ (1Kro 10,31). Prijímaním konkrétnych opatrení na ochranu nášho zdravia ctíme a oslavujeme Pána; a múdre, zodpovedné používanie očkovania môže byť jedným z takých opatrení.

Potrebuje sa modliť za božskú múdrosť a poznanie, aby sme získali kvalitné informácie a vedeli spraviť zodpovedné rozhodnutia. Veda založená na dôkazoch je užitočná v tomto procese rozhodovania, lebo si tak môžeme vybrať najlepšie dostupné riešenia v daných životných situáciách. Takýto prístup potvrdzuje aj Ellen G. White. Výsledok môže mať misijný charakter, ako výstižne hovorí: „Ak (neveriaci) vidia, že sme rozumní v otázke zdravia, budú pripravenejší veriť, že sme dôveryhodní (rozumní) aj v biblických náukách (Counsels to Health, p. 142). Na druhej strane však jasne varuje: „Ale ak ľudia obhajujú reformu a tuto záležitosť vedú do extrému, sú nekonzistentní vo svojom postupe, nemôžeme ľudí viniť za to, ak budú znechutení reformou zdravia.... Títo ľudia tak konajú prácu, ktorú Satan rád vidí, ak pokračuje týmto smerom“ (2T 377).

Únavu z koronavírusu je možné prekonať, ak dovolíme, aby nás Boh viedol. Nech nám náš milostivý Pán udelí rozlišovaciu schopnosť a silu jednať nesebeckým spôsobom podľa Jeho vôle, aby sme mohli byť Jeho požehnaním a byť požehnaním pre ostatných. Ellen White múdro radí: „Božie zázraky nenesú vždy vonkajšiu podobu zázrakov. Často k nim dochádza spôsobom, ktorý sa javí ako prirodzený priebeh udalostí. Ak sa modlíme za chorých, zároveň aj pre nich pracujeme. Každé požehnanie, ktoré nám Boh dal, máme použiť k oslobodeniu tých, ktorí sú v nebezpečenstve. Prosíme aby sme boli ochránení pred nákazou, čo sa zakráda tmou a s veľkou silou kráča svetom; potom máme spolupracovať s Bohom a dodržiavať zákony zdravia a života. Keď sme urobili všetko čo je v našich silách, nemáme prestať prosiť vo viere o zdravie a silu. Boh nám nedáva žiadnu nádej, že za nás urobí to, čo sme schopní urobiť pre seba my sami“ (Letter 66, 1901, publikovaný v 2SM 346). Vo svetle načrtnutých biblicko-teologických zásad v tejto štúdii je dôležité, že samotná Ellen White sa nechala očkovať tak kvôli sebe, ako aj kvôli ostatným.

Našou modlitbou je, aby ste boli vedení skrze modlitebné uvažovanie k tomu, aby ste urobili tie najlepšie rozhodnutia, ktoré vám zabezpečia zdravie a službu v poslaní Pánovom a cirkvi, ktorú milujeme. i

Originálny anglický text:

<https://www.healthministries.com/vaccination-biblical-theological-reflection/>